

afgive et Børn for Individets Sikkerhed, Meget, der taler for at indføre Nævninger i politiske Sager, men jeg siger dog, at, hvis man i nogen Slags Sager skulde kunne frygte netop det, at de Paagjældende, der skulde dømmes, skulde komme under forskjellige Stemningers Indflydelse, er det vel netop i politiske Sager. Jeg kunde fristes til at spørge Enhver af os, som sidder her i denne Sal, om han ikke, naar han ransager sit eget Hjerte, maa indrømme, at, naar der kommer Politikk med i Spillet, maa han passe meget nøie paa sig selv for at kunne sige, at han er upartisk. Jeg tror altsaa, som sagt, ikke, at Faren for Nævningeinstitutionen har den Betydning, som man har villet gjøre gjældende, men paa samme Tid maa det ogsaa indrømmes, at der kan være Alemper ved denne Institution som ved alle andre. Men hvorfor skulde vi dog — det var et Spørgsmaal, som ogsaa tilbøieligt det ærede sidst talende Medlem fremkom med — forandre det Bestaaende? For at gjøre dette skal der jo dog først Bevis for, at der vindes noget Væsentligt derved. Jeg vil i den Henseende væsentlig holde mig til, hvad der blev fremsført af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (G008). Jeg opfatter Sagen paa samme Maade som han, saaledes nemlig, at der er forskjellige Grunde, der tale for at indføre denne Lægmands Deltagelse i Retspleien, forsaavidt det maa anses for givet, at den kan faae en naturlig Virksomhed, og at man ikke udfætter Hoveddiemedet, nemlig Retfærdighedens Udøvelse, for nogen væsentlig Fare. Saadanne Grunde ere tilstede, saaledes som af ham nærmere paavist, i Hensynet til, jeg kunde fristes til at sige, det politiske Moment, naar man ikke vil misforstaa det. Jeg vil her ikke tale om den opragende Indflydelse deraf, men jeg tror, at det er et rigtigere og heldigere Udtryk, naar det ærede Medlem fremhævede, at Nævningers Indførelse vil have en stor Betydning for Haandhævelsen af Rettens Anseelse. Jeg nærer den fulde Overbevisning, at, jo mere de dygtige Dommere komme i personlig Berøring med deres Medborgere, desto mere ville disse dygtige Dommere vinde Anerkjendelse hos deres Medborgere, og det er den bedste Maade at vinde, jeg kunde desværre fristes til at sige vinde tilbage, den Anerkjendelse og den Respekt for Domstolene, som det er i højeste Grad magtpaaliggende er tilstede i vort Land, og det er maatte netop den bedste Maade at bringe de retslærde Dommere og deres Medborgere i større og større Berøring med hverandre. Jeg vil ikke paaberaabe mig min egen personlige Erfaring, men ikke desto mindre saa er det vist, at de Erfaringer, jeg har havt Leilighed til at gjøre, have magtig bidraget til at bibringe mig den Overbevisning, at de retslærde Dommere, naar de ere nogenlunde, som de skulle være, ikke have Noget at frygte deraf, at man tilføjer Domstolene et Lægmandselement, og at man tværtimod gjør ilde i at ville

holde dette Lægmandselement tilbage. Det er en Sag, som sagt, af stor politisk Betydning. Det har sin Interesse for Dommerne, Dommerstanden, men det har — tror jeg Alle maa erkende — den største Betydning overhovedet for Udviklingen og for Landet, for Retsfikkerheden, Retsfølelsen og Retsbevidstheden, at man har Tillid til Domstolene. Det har politisk Betydning, og denne Betragtning fører mig, ligesom det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (G008), til at sige: Lad os gaa den Vej, som anvises os i den Henseende af Historien, naar man ikke kan fremsføre Noget, som godtgjør, at man derved skulde udfætte sig for store Farer eller Ulykker. Jeg vender altsaa den Sætning om, som blev fremsført af det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (K008), og siger, at der er saa Meget i Historien og andre Landes Exempel og politiske Betragtninger, der taler for, at vi stride til at gennemføre Grundlovens § 74, at vi bør gjøre det, dersom man ikke kan bringe det til Sandsynlighed idetmindste, at derved er forbundet overveiende Fare for Opnaelsen af Diemedet med Domstolens Virksomhed, nemlig Retfærdigheden. Det tror jeg nu ikke, der er. Jeg nærer ingen Tvivl om, at, naar Sagen ordnes paa rette Maade, saa ville de forskellige Elementer, som skulle deltage i Retspleiens Udøvelse, indtage den Plads, som naturligen anvises ethvert af disse Elementer. — Det er sagt, at saaledes som Sagen havde udviklet sig, efter at man var kommen til Erkjendelse af, at man ikke kunde nøies med blot at tildele Nævningerne Afgjørelsen af det rent Faktiske, saa maatte man ogsaa komme mere og mere til Erkjendelse af, at det var uholdbart, og at det ikke lod sig forsvare at henvise Sager af saa stort Omfang, som det er nu ganstkvist saa, at det ikke kan undgaa, at man til Nævningernes Afgjørelse maa henvise forskellige Spørgsmaal, der forudsætte en Dømmen om juridiske Begreber, men det vil da imidlertid ogsaa efter min Opfattelse være den væsentlige Opgave, som er stillet de ledende retslærde Dommere, at stille de enkelte Momenter, der i saa Henseende komme i Betragtning, ud fra hinanden paa en for vedkommende Nævninger forstaaelig Maade. Jeg kan imidlertid ikke se rettere, end at, naar Sagen er bleven tilbørlig fremsat, saa er det, hvorom Nævningerne skulle skjønde, i sit Væsen dog det faktiske Spørgsmaal. Jeg vil som Exempel tage et af de Punkter, som blev gjort gjældende af min ærede Kollega fra Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Mimestad). Der kan endog saa blive forelagt Nævningerne til Afgjørelse, bemærkede han, saadanne tvivlsomme Spørgsmaal som, om den Gjerning, der lægges den Paagjældende til Last, med Høie er at anse som Tyveri, Bedrageri eller ulovlig Omgang med Gittegods og saa fremdeles, og gaar det da an at lade de ikke retskyndige Menne-